

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Att.: Anne Vibe Termansen

Mail: svana@svana.dk

**Foreløbig udtalelse i henhold til museumslovens §§ 25-27 vedr. arkæologiske
interesser i forbindelse med planer om udvidelse af AU Foulum Biogasanlæg
i Viborg Kommune**

Viborg Museums j. nr.: VSM AU Foulum Biogasanlæg

Dato: 13. juli 2016

Sagsbehandler: vpl4l

Direkte tlf.: 51 49 08 33
Direkte e-mail: L4L@viborg.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har den 11. juli 2016 fremsendt et høringsbrev til Viborg Museum vedr. ideoplæg til VVM-processen for udvidelse af AU Foulum Biogasanlæg, som også indeholder en gasledning i nyt tracé. Museet fremsender hermed sin udtalelse for det berørte areal.

Det er museets vurdering, at der er risiko for forekomst af ukendte og kendte fortidsminder i området, der berøres af ovennævnte anlægsarbejde. Dette gælder både for byggefeltet til udvidelse af selve biogasanlægget og for traceet til den nye gasledning, som planlægges at løbe i nordøstlig retning fra biogasanlægget; linjeføring og arealbehov for ledningstraceet er ikke oplyst.

For at afklare, om der faktisk er væsentlige fortidsminder i området, er det nødvendigt at foretage en arkæologisk forundersøgelse (prøvegravning). En juridisk bindende udtalelse i henhold til museumslovens § 25 kan derfor kun fremsendes såfremt museet får mulighed for at foretage en forundersøgelse af det berørte areal.

Baggrund

- Topografisk er området beliggende på kanten af et udstrakt plateau umiddelbart nord for Foulum Dal. Sådanne placeringer er oplagt for forhistoriske bosættelser.
- Forud for anlæggelsen af det eksisterende biogasanlæg blev der i september 2005 foretaget en arkæologisk prøvegravning af et ca. 2 ha stort areal. Herved blev der fundet omfattende spor efter væsentlige fortidsminder i den vestlige del, mens der i den centrale og østlige del ikke blev fundet spor efter væsentlige fortidsminder.
 - Fortidsminderne i den vestlige del omfatter et treskibelt langhus fra ældre bronzealder, per. III (ca. 1300-1100 f. Kr.) med tilhørende aktivitetsspor, samt dele af en fladmarksgravplads fra sen yngre bronzealder og/eller tidlig ældre jernalder (ca. 600-400 f. Kr.).
 - Dele af fortidsminderne (dvs. primært huset samt enkelte grave) lå umiddelbart indenfor daværende byggefelt, og de blev undersøgt ved en egentlig arkæologisk undersøgelse i oktober

og november 2006. Området blev efterfølgende frigivet til anlægsarbejde (området er markeret med grøn farve på vedlagte oversigtskort).

- Resten af fortidsminderne (dvs. primært fladmarksgravpladsen) lå udenfor daværende byggefelt, hvorfor man valgte at undlade at udgrave området og dermed bevare fundene for eftertiden. Dette område blev efterfølgende ikke frigivet til anlægsarbejde (området er markeret med rød farve på vedlagte oversigtskort).
- Udvidelsen af biogasanlægget vest og sydvest for de tre eksisterende efterlager tanke vil med stor sandsynligvis berøre førnævnte fladmarksgravplads, hvis udstrækning ikke kendes på nuværende vidensgrundlag.

Det er således ud fra den topografiske placering og de arkæologiske registreringer museets vurdering, at der er betydelig risiko for forekomst af væsentlige fortidsminder i det berørte område.

Status over arkæologiske interesser i ansøgt byggefelt. Grøn markerer områder, som er frigivet i henhold til museumslovens §§ 25-27. Gul markerer områder, hvor der i foreløbig udtalelse i henhold til museumslovens §§ 25-27 er meddelt at være risiko for fortidsminder. Rød markerer områder, hvor der i udtalelse i henhold til museumslovens §§ 25-27 er meddelt at være væsentlige fortidsminder.

Videre forløb

- Anlægsarbejde i det rødmarkerede område kan kun finde sted efter en egentlig arkæologisk undersøgelse. I dette område er der ved

prøvegravning i 2005 påvist fladmarksbegravelser fra sen yngre bronzealder og/eller tidlig ældre jernalder. Såfremt bygherren fastholder anlægsarbejdet i dette område med væsentlige fortidsminder er det bygherren, der skal betale for den arkæologiske undersøgelse, jf. museumslovens § 27, stk. 4.

- Det resterende ikke-prøvegravede planareal er over 0,5 ha og det er derfor bygherren, der i henhold til museumslovens § 26 stk. 2 skal betale for en større forundersøgelse (området er markeret med gul farve på vedlagte oversigtskort).
- Hvis der ved en forundersøgelse ikke findes spor efter væsentlige fortidsminder frigives området til anlægsarbejde. Skulle der efterfølgende alligevel blive påtruffet spor efter fortidsminder, er det i henhold til museumslovens § 27 stk. 2 pligtigt at standse anlægsarbejdet i det omfang det berører fortidsmindet. I henhold til museumslovens § 27 stk. 5 er det i så fald staten, der skal afholde udgifterne til en eventuel undersøgelse.
- Hvis der ved en forundersøgelse findes spor efter væsentlige fortidsminder vil museet indstille, at disse enten friholdes for anlægsarbejde (ved at anlægsarbejdet flyttes væk fra området, hvor der er væsentlige fortidsminder), eller at fortidsminderne undersøges. Såfremt bygherren fastholder anlægsarbejdet i et område med væsentlige fortidsminder er det bygherren, der skal betale for den arkæologiske undersøgelse, jf. museumslovens § 27, stk. 4.
- Museet foreslår, at en prøvegravning gennemføres i god tid inden anlægsarbejdet skal påbegyndes. Dermed kan en standsning/forsinkelse af selve anlægsarbejdet formodentlig undgås, selv om der ved en forundersøgelse skulle blive fundet spor efter væsentlige fortidsminder i området.

Du bedes kontakte museet for at aftale nærmere om en evt. besigtigelse og prøvegravning.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Lars Agersnap Larsen
Museumsinspektør, Arkæolog

Til
Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Foulum 28.08.2016

VVM-svar vedrørende udvidelse af AU Foulum Biogasanlæg i Viborg.

Ved åbent hus-arrangementet d. 11. august 2016 samt i ideoplægget til udvidelsen får man bl.a. indsigt i, hvorledes lugtgenerne med udvidelsen ikke bliver nævneværdigt forværret efter udvidelsen i forhold til det eksisterende anlæg, og det lyder også sandsynligt, at selve anlægget ikke kommer til at støje mere end det tilladte.

Men der for det alvor giver anledning til bekymring er **det øgede trafikpres på områdets meget små/smalle veje.**

Allerede nu, indenfor de seneste 4-5 år, har beboerne i området kunnet mærke et kraftigt øget trafikpres, ikke så meget af øget persontrafik, men af øget trafik med landbrugsmaskiner og tankvogne/lastbiler, dvs. store og voldsomme køretøjer.

De 5-6 hustande langs grusvejen, der forbinder Hobro Landevej med Tjelevej, hvor biogasanlægget ligger, kan i denne sammenhæng føle sig trygge i forhold til øget trafik, da disse køretøjer slet ikke må køre på grusvejen. Transporten med de store køretøjer til og fra anlægget foregår ad Burrehøjvej.

Burrehøjvej løber mellem Hobro Landevej i nord og Randersvej/hovedvej 16 i syd. Den sydelige del af Burrehøjvej fra den tværgående forbindelsesvej til biogasanlægget og ud til Randersvej har et ret lige forløb med **8 hustande**, der for de flestes vedkommende er placeret et stykke fra vejen. Mens vejen på den nordlige del slynger sig ind igennem den gamle landsby Foulum med **19 hustande, der alle ligger relativt tæt på vejen.**

Det er tale om en smal landevej uden midterstribe og sidestriber, og uden cykelsti og fortov på landevejsstykket. Ind igennem landsbyen er der kun fortov i den ene side af vejen.

Det øgede trafikpres af store landbrugskøretøjer forstærkes ind igennem landsbyen ved, at terrænet i udkanten af byen stiger kraftigt mod syd, lige efter et meget skarpt sving, hvilket betyder, at de tunge køretøjer **gasser ekstra op for at komme op ad bakken.**

Som det er nu har belastningen været relativt sæsonbetonet således, at det tydeligt kan mærkes, når diverse landbrugsaktiviteter har deres højdepunkt.

Det er **meget støjende**, og aktiviteterne er spredt ud over hele døgnet. Hvilket har givet årsag til klager, da især ejendommene i landsbyen ligger ganske nær vejen.

Der køres **alt for stærkt med meget store køretøjer**, og ind igennem landsbyen kan de ikke passere hinanden uden at komme op på fortovet med ødelæggelse af belægningen til følge.

Desuden er Burrehøjvej **skolevej for omtrent 20-25 børn**. Samt cykelvej for en del voksne.

Meget trafik med store køretøjer, støj og høj hastighed er allerede et problem nu, det er slet ikke til at tænke på, hvordan det vil blive med den planlagte udvidelse!

Derfor må der gøres nogle tiltag for at sikre et fortsat harmonisk og frugtbart samkvem mellem biogasanlæg og beboere fremover:

De naturlige sving i selve landsbyen burde kunne være hastighedsdæmpende, men det er langt fra tilstrækkeligt, måske kunne **chikaner sat op langs** vejen være en hjælp. Både af hensyn til sikkerhed men også i forhold til støjen **er det strengt nødvendigt at hastigheden kommer ned.**

En cykelsti langs Burrehøjvej ville kunne sikre skolevejen, men dette er ikke en mulighed ind

igennem landsbyen.

Et krav kunne i stedet være, at trafikken til og fra biogasanlægget **slet ikke må køre igennem landsbyen**. Den sydligste del af Burrehøjvej går direkte ud til hovedvej 16, den væsentligste del af trafikken bør derfor ledes den vej. For den del af trafikken som kommer fra Hobro Landevej, kan denne ledes ind igennem forskningscentrets område, biogasanlægget er trods alt en del af forskningscentrets aktiviteter – her svinger vejforløbet sig ganske vist også, men i selve forløbet er der stort set ingen beboere og desuden er der mulighed for udvidelse af vejarealet i dette område. I disse ”Apple-tider” er der desuden lige blevet anlagt en svingbane ind til området, hvilket også må være en fordel i denne sammenhæng.

På vegne af beboerne i området/langs Burrehøjvej

Venlig hilsen
Verner Aarup og Turi Thomsen
Burrehøjvej 18
8830 Tjele

Anna Dorte Nørgaard

Fra: Bente Egebæk Andersen <ba4@viborg.dk>
Sendt: 30. august 2016 09:05
Til: Anne Vibe Termansen
Cc: Nina Bødker
Emne: Scoping Biogasanlæg ved Foulum. Svar fra Viborg Kommune

Til Anne Vibe Termansen

Viborg Kommune har følgende bemærkninger:

Viborg Kommune har den 27. juli 2016 besøgt området syd for det eksisterende biogasanlæg – matr. nr. 6a Formyre By, Tjele og nyregistreret et beskyttet overdrev på ca. 1,162 ha. Arealet fremgår med turkis nedenfor:

Arealet fremgår nu af DAI-data på Danmarks Miljøportal.

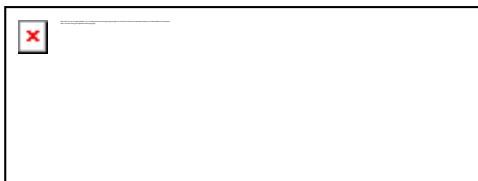
Endvidere kan Viborg Kommune oplyse, at kommunen ikke har kendskab til om der skulle være bilag IV-arter eller andre særlige arter på arealer nær projektområdet.

Der skal gennemføres beregninger af N-depositioner i de nærmeste beskyttede naturområder.

Vedr. spildevand, vil der opstå behov for afledning af tag og overfladevand fra befæstede arealer. Dette bør beskrives i miljørapporten.

Med venlig hilsen

Bente Egebæk Andersen
Arkitekt MAA

Viborg Kommune
Teknik & Miljø
Plan